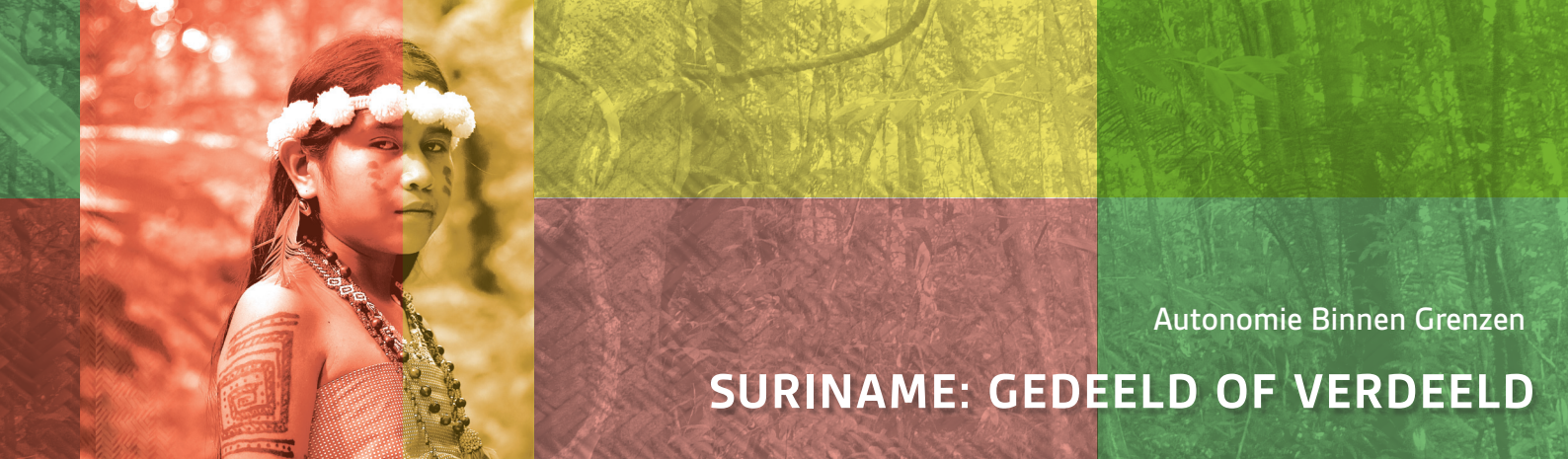

Autonomie Binnen Grenzen

SURINAME: GEDEELD OF VERDEELD

Kali'na en Lokono vonnis

Het Kali'na en Lokono vonnis werd op 25 november 2015 uitgesproken door het Inter-Amerikaans Hof voor Mensenrechten. De rechtszaak werd in 2007 aanhangig gemaakt door de Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (VIDS) en haar regionale werkarm voor beneden-Marowijne KLIM (Kali'na en Lokono in Marowijne). Volgens de procedure voor dergelijke rechtszaken, werd in 2007 een klacht wegens mensenrechtenschendingen ingediend bij de Inter-Amerikaanse Commissie voor Mensenrechten (IACHR) van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS).

In de klacht werd melding gemaakt van, onder andere:

1. schending door de Staat van de eigendomsrechten van de Kali'na en Lokono van Beneden Marowijne op hun traditioneel grondgebieden;
2. het gebrek aan rechtsbescherming in Suriname, onder andere doordat Inheemse Volken niet wettelijk erkend worden;
3. de uitgifte van diverse grondtitels aan derden (individueen en bedrijven);
4. uitgifte van mijnbouwconcessies met als gevolg aanzienlijke milieubeschadiging van hun grondgebieden;
5. instelling van natuurreservaten, zonder hun goedkeuring, waardoor de rechten van de Inheemse Volken beknót worden.

De Commissie heeft de ingediende klacht onderzocht en in juli 2013 gegrond bevonden.

Het Vonnis

Ondanks aanmaningen en aanbevelingen van de Commissie, werden er zijdens de Staat geen concrete acties ondernomen. In januari 2014 zag de Commissie zich daarom genooddaakt om de zaak door te sturen naar het Inter-Amerikaans Hof voor Mensenrechten. Daar werd een hoorzitting gehouden in februari 2015, en na een oriëntatie ter plaatse in Suriname in augustus 2015, werd een uitspraak gedaan in november 2015. Het vonnis werd pas op 28 januari 2016 gepubliceerd omdat het eerst van het Spaans naar het Engels vertaald moest worden. 28 januari 2016 is ook de ingangsdatum voor de gestelde termijnen in het vonnis.

Het Inter-Amerikaans Hof voor Mensenrechten bestaat uit zeven gerenommeerde rechters uit verschillende OAS lidlanden, allen gekozen door de lidstaten van de OAS, en is gevestigd te San Jose, Costa Rica.

Het Vonnis

Het vonnis tegen de Staat Suriname houdt onder andere in:

1. De Staat moet binnen 18 maanden (anderhalf jaar) de collectieve rechtspersoonlijkheid van de Kali'na en Lokono wettelijk erkennen.
2. De traditionele grondgebieden van de Kali'na en Lokono moeten binnen drie jaar worden bepaald en afgebakend, en binnen diezelfde termijn moeten de Kali'na en Lokono collectieve eigendomsrechten (eigendomstitel) hierop krijgen die hen verzekeren van hun effectief gebruik en genot van hun collectieve eigendom in overeenstemming met hun cultuur en traditie. Ze moeten effectief participeren in de processen die hiertoe worden doorlopen. Er dient rekening gehouden te worden met de rechten van andere Tribale Volken in het gebied.
3. Met betrekking tot Inheemse grond die aan derden is uitgegeven, heeft het Hof gevonnist dat de Kali'na en Lokono recht hebben op teruggave, binnen drie jaar, van deze gronden die in de loop der jaren aan derden zijn uitgegeven.
4. Zolang bovengenoemde maatregelen niet volledig zijn uitgevoerd moet de Staat er met onmiddellijke ingang zorg voor dragen dat de gebieden van de Kali'na en Lokono op generlei wijze geschaad worden door overheidsinstanties of derden. De Kali'na en Lokono mogen niet beperkt worden in het bestaan, waarde, gebruik en genot van hun collectieve eigendom. Er mogen geen nieuwe eigendomstitels of grondhuur worden uitgegeven in het grondgebied van de Kali'na en Lokono volken.
5. Met betrekking tot de Wanekreek en Galibi natuurreservaten die zonder toestemming van de Kali'na en Lokono in hun gebied werden ingesteld, heeft het Hof verordend dat de Kali'na en Lokono het recht hebben op teruggave van de grond in de natuurreservaten voor zover die tot hun traditioneel grondgebied behoren.
6. De Staat moet de nodige maatregelen treffen om te garanderen dat er geen activiteiten worden uitgevoerd die van invloed kunnen zijn op het traditioneel grondgebied van de Kali'na en Lokono, in het bijzonder in het Wanekreek Natuurreservaat, zolang er nog geen mechanismen zijn voor hun effectieve participatie in besluitvorming over ontwikkelingsplannen in hun gebied, in het bijzonder bosbouw en mijnbouw.
7. De Staat moet zorgdragen voor effectieve rehabilitatie, binnen drie jaar, van uitgemijnde gebieden in het Wanekreek Natuurreservaat.
8. De Staat moet binnen drie jaar een gemeenschapsontwikkelingsfonds ter waarde van USD 1.000.000 (1 miljoen US-dollars) instellen, voor projecten in de gebieden die de Kali'na en Lokono nodig vinden voor hun ontwikkeling, onder andere gezondheid, onderwijs, voedselzekerheid en beheer van hun hulpbronnen. Dit fonds is additioneel aan de normale overheidsverplichtingen voor ontwikkeling.
9. De Staat moet binnen drie maanden, niet later dan 29 april 2016, een inter-institutioneel coördinatiemechanisme instellen om te garanderen dat alle bovengenoemde maatregelen effectief worden uitgevoerd.
10. De officiële samenvatting van het vonnis moet binnen zes maanden worden vertaald in het Nederlands en Surinaams en worden gepubliceerd in een nationale krant. De Nederlandse vertaling van de samenvatting moet gedurende ten minste een jaar beschikbaar zijn op de officiële website van de Staat. De samenvatting van het vonnis moet ook worden gepresenteerd in een radioprogramma dat in het gebied van de Kali'na en Lokono te beluisteren is.
11. De Staat moet binnen zes maanden de eisers vergoeden voor hun proceskosten, te weten US\$ 15.000 voor VIDS en KLIM gezamenlijk, US\$ 10.000 voor FPP, en US\$ 18.141,65 voor FPP voor de onkosten in verband met het bezoek van het Hof aan Suriname in augustus 2015.
12. De Staat moet jaarlijks aan het Hof rapporteren over de uitvoer van het vonnis. Het Hof zal van haar zijde ook de uitvoering van het vonnis blijven monitoren totdat alle besluiten volledig zijn uitgevoerd.